

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 „

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Kereskedelmi iskola.

Petrozsény lakosságának intelligens elemei, élén egy oly emberrel ki nagy tudása mellett akarattal sőt lelkesedéssel is bír a község nagy céljainak elérésére szükséges különféle eszközök megszerzésében közre munkálni, mozgalmat indítottak sőt már egy emlékiratban a minster figyelmét is felhívták egy kereskedelmi illetve egy felsőbb ipariskola létesítése iránt.

Mi egész komolyan vesszük a felszínre került eszméket s a Malea hid mellett a patak balpartján, szembe a közigazgatási és bírósági épületekkel, ott látjuk emelkedni azon iskolai épületet melynek célja a bányaiskola után a legfontosabb az egész Zsilvölgy lakosságára.

Nines nap melyen a lapokban s magán beszélgetésben a magyar ipar és kereskedelemügye elő ne fordulna. Tudatlanságunk és elmaradottságunk a tenorja mindannyinak; de hogy mindezen miként segíthetünk, vajmi kevés praktikus eszmét hallunk még itt magunk között is, pedig méltán dicsekedhetünk nagyszabású iparvállalatainkkal.

Midőn a kiküldött bizottság egy közgazdasági iskola felállítását hozta javaslatba, mondhatni az egyedüli és legbiztosabb utat választotta. Tanulni kell, meg kell adni ifjúságunknak az alkalmat, hogy elméleti ismereteket szerezhessen, melyeket a praktikus élet következményeivel kiegészítve elfoglalhassa a maga helyét iparban és kereskedelemben. A kereskedelmi iskola létesítése ellen sokan különféle érveket hozván fel, egy felsőbb ipariskola létesítésében állapodtak meg. Pedig

hát e két dolognak egyesítése csak az iskola tervétől függ.

Kereskedelmi iskoláink ma csak irodai, bolti személyzetet képeznek, erre pedig még egy iskolát felállítani valóban fölösleges.

Nekünk olyan iskola kell, mely iparunk és különösen a nemzeti ipar érdekében azokat az elemeket vonja az ipar körébe, a melyek már hazulról a legtöbb képességet hozzák e cél elérésére.

Mi az iparos és miben különbözik a kereskedőtől?

Az iparos olyan kereskedő, aki árut nem vásárolja készen, hanem maga termeli őket. Ezt a termelést bármilyen magasra becsüljük is, a főtulajdonság melylyel az iparosnak bírnia kell, még is az hogy kereskedő legyen, mert hisz nem akarja megtartani magának készítményét, hanem fő célja, hogy azt nyereséggel eladja.

Mikor valamely iparteknikus gyárat alapít, csak úgy remélhet sikert, ha egyuttal jó kereskedő is. A gyár, ha még oly jó árut készít is, nem fog eredményeket felmutathatni, ha csak kereskedelmileg nem vezetik helyes irányban. Az ipar természetében rejlik tehát, hogy kereskedők alapítják és vezetik, aminthogy az ipar lényegében nem is egyéb mint kereskedelmi transzaktió.

Gyári, ipari vállalataink ez időszert, nem kapnak megfelelő segéd személyzetet kereskedelmi iskoláinkból, kénytelenek azokat külföldről szerződtetni, vagy az irodai személyzet arra valóbb egyéneit alkalmazzák; pedig megfontolásra érdemes, hogy magyarországi iparát magunknak

biztosítsuk. Nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy e téren figyelmen kívül hagyjuk nemzeti szempontjainkat s így határozottan arra kell törekednünk, hogy Magyarország ipara, magyar kezekben legyen. Tehát egy iskolát kell felállítani, melyből az ifjúság magával hozza az ipari alakításhoz szükséges hajlamot és vágyat. Vannak kik az iskolának nem tulajdonítanak olyan képességet, hogy a tanulóknak a szükséges ismereteket és irányzatot megtudja adni, azoknál utalunk a német iskolamesterekre, kik oly katonákat képeztek az iskolákban, hogy legyőzték Franciaországot.

Egy, az igényeknek megfelelő iskolának seholsem volna alkalmasabb helye mint épen Petrozsényben. Hunyadvármegye földje nincs eléggé kihasználva, habár nagy számban vannak iparvállalataink. Föld alatt nem annyira a termőföldet mint inkább azoknak a kincseknek összeségét értjük a melyeket megyénkben nagyon hiányosan, vagy az egészséges gazdasági elvekkel ellenkező módon használnak ki. Legjellemzőbb e tekintetben erdeink nagy fa állománya, maga a kincstár csak tüzelőfát termel, meglevő fűrészgyáraink deszkát, épületanyagokat szóval félgyártmányokat állítanak elő. Dicséretes kivételkép áll előttünk Osimpa, hol a Magyar iparnak az egész földtekén neveltszerző gyártmányokat készítenek.

Már csak azért is igen jó helye van itt egy ilyen iskolának, mert a tanuló ifjúság ipari vállalatok alkalmazottjai között növe fel ösztönt merítenek saját kiképzésükre az érintkezés a beszéd tárgya s a szemléltető eredmények megfigyelése által.

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TARCÁJA.

Tengerparti séták.

Tre Sorella.

Juliusban délvidékre menni, körülbelül annyit tesz, mint kánikulában bundát viselni, de hát ki tudna ellent állani a tenger varázslatos szépségének, ha megkapta szabadság idejét. Kevés biztatás kell s kötelnek állnak honfiaink és honleányaink s tömegesen vonulnak délre. Minek is untalan diáregni a Kárpátok havasai alatt? Minek is hallgatni az eső egyhangú zuhogását, nézni az örökös borongó felhőket, melyek mélyen benyulnak a hegylátók fenyeveseire. Mennyivel szebb a déli ég zavartalan derüje! Az alföldi nagy sikszak lakói is sietnek felváltani a rekkenő száraz levegőt a tenger balzsamos lehevével. A tenger, az isteni tenger melynek kékelő hullámai, sópárákkal telített levegője oly jótékonyan hatnak idegeinkre. Mert kinek nincsenek ma már idegei?

Fiumében, Abbaziában lépten-nyomon magyar hangok ütnek meg füllünket. A zonások egy része nem is megy tovább, legfőlegb áttelepszik kedves horvátjaink közé Susákra. Mi vén czápák magunkhoz édesgetünk a kit csak lehet s átvitorláznak — azaz gözölünk a két órányira fekvő Cirkvenicára, de csak azért, hogy fölkeressük otthonunkat. Kevés holminkat az Anice gondjaira bizzuk — ki örül látásunknak — megkérdi, hogy telt az idő mióta nem láttuk, mert hisz ugy tekint a dolgot mintha egy hosszabb kirándulásból érkezünk volna vissza. Megfürdünk, ismerkedünk s már keressük

a társakat valamely tengeri utra. A Morlaeca esatornán majd mindennap végig hajóznak, hisz negyven fillér az egész út s így Fiuméba is gyakran elmegyünk. Egy nagyobb társaság kedvet kapott Lussinba menni, hová hetenkint csak egyszer visz a hajó.

Azt mondják a Quarnero csalódásig hűképét adja a Homeros által megénekelt görög szigeteknek. Ki ne vágyakoznék hát oda, hol:

„A barlang körül viruló erdő feketéltet:

Czíprusok, égerfák, nyárfák nőtték be tömöten.

S széles-szárnyu madársereg fészkeltek a fákon.

Solymok, ölyvek, baglyok s nyelvtöltő tengeri varjak,

Melyek a tengereken szállongva halakra vadásznak,

Szólótőke virult az odus barlang közelében,

Ágbogas indáin csüngő fűrtök mosolyogtak.

Tisztafehér vízzel négy forrás lejt vala sorban,

Jó közel egymáshoz, de több kanyarogva, kigyózva.

Vadeceller s ibolyás rétség zöldelt körülöttük

Lágy puha pázsittal . . .

De ha nem volna is egészen olyan, az ember ha egyszer kiteszi a lábát hazulról, nagyon csekély igényű szokott lenni, azt tartván az alapos germannal, hogy:

„Die Welt ist herrlich in jedem Revier

Wo der Mensch, nicht hinkommt mit seinem Klavier.“

A magyar horvát hajózási társaság olcsó, de rozoga hajója nagy kényelemmel szeldeli a Canale di Farasina hajjait, hogy aztán Cherso és Istria kopár partjai mellett, nyolcz-kilencz órai hajózás után Lussinpiccoloba kössön ki. A hajógyártásról híres Lussinpiccolo hegyoldalba épült jellegzetes Olasz város, mely nyári tartozkodással első pillanatra sem kínálkozik. Egy olég meredek hegygyergen keresztül mintegy háromne-

gyed órányi út visz át Lussingrandéba. A tengerparti ut gyönyörűen van építve; még Napoleon alatt készült az Illyr-királyság idejében.

Itt volnánk tehát Lussig grandeban, a mely jóval kisebb mint Lussinpiccolo. Mi türes tagadás, az első benyomás itt is kedvezőlen. Itt is az a végtelen, lehangoló kopárság, melyet az egész partvidéken oly szánakozva szemléltünk. Kiegyezett, sivatag kötömege mindenfelé. Az apróra felrészelt telkesképek kőfalakkal vannak körülvéve, mi az egész szigetnek olyan színezetet ad, mintha végtelen romokkal volna borítva. E kőbástyák azonban szükségesek. Védelmiül szolgálnak a bóra heves rohamai ellen, melyek eme védekezés nélkül minden tiltetvényt elsodornának.

Hogy kinek jutott először eszébe a nyarat e szigeten tölteni? eszem képzelhető. A hőség tűrhetetlen, nincs a tengerparton egy árnyékot adó fa, nincs egy bokor. Az ember elátkozza a veneziát, vagy talán még a római uralom hitványaságát, mely ennyire kiűrt innen minden erdőt. Emberi erőt föltűlni itt minden kísérlet, hogy újra fákát varázsoljon e kietlen kőhegyekre.

A myrthus felkapaszkodik ugyan elég magasra és viruló zölddel női be a hasadékokat, hatalmas kaktuszok és aloék huzodnak meg imitt-amott, egy-egy fügefá, babérbokor, olajfa is zöldel, de a végtelen kopárságot feledtetni nem bírja.

A sziget legtöbb háza, magas kőfalakkal van körülvéve, ezen belül van a parányi kert, melyben narancs- és citromfa virul ugyan, de árnyékot nem ad. Hajdanában a kalóztól való félelem miatt építkeztek ily várszerűleg.

A lakosság nagyrészt nyugalmazott tengerészka-

Ezen iskola növendékeit a gymnasium negyedik osztályából kapván eddigi tanulási gyakorlati eredményét is látni a közönség. Hogy az iskola három vagy négy osztályu legyen-e azt a kitűzendő cél s az ehhez alkalmazott tanterv határozza meg.

Tanítani kell benne mindenesetre a következő dolgokról:

1. fa, faipar, és a fának kémiai termékei.
2. kő, agyag, üveg és földfestékek.
3. bányászat, bányatermékek értékesítése, gépek.

4. Állatokkal és állati termékekkel való kereskedés, valamint ezeknek ipari feldolgozása. (bőr, margarin, csont és csontáruk.)

Egy rövid czikk keretében nem lehet a részleteket tárgyalni; de a ki érdeklődik a dolog iránt, figyelmébe ajánljuk Scheiber Endre cikksorozatát Pester Loydban hat kereskedelmi és iparoktatásunk reformjáról igen megszívlelendő dolgokat mond el.

Petrozsény közönsége ne hagyja elaludni a felvetett eszmét, hanem törekedjék, esetleg egy újabb felterjesztésben sürgetni az iskola létesítését.

Szinészet.

Az elmúlt hét igazolta, hogy a tisztességes törekvést közönségünk honorálja és a szintársulat is bizonyoságát adta annak, hogy a méltánylást buzdítónak tekint. Vetekedő igyekezettel nyújtottak annyit, amennyivel a viszonyaink között támasztható igényeket kielégítették. A dekoráció, a kosztümök, a rendezés kielégítő. Zavarólag hatott, hogy a társulat több tagja rekedtség miatt különösen az énekes darabokban nem juttathatta érvényre kellőleg szerepét, de a közönség ezért elnézősége van, tudva azt, hogy az évszaktváltozás és az éghajlat az ehhez nem szokott szervezetet itt megtámadja. Ezt a klímát sokan el se bírják viselni.

Szombaton, f. hó 8-án „Sherry”, Maurice bolondos operette-je a könyezőség megkaczagtatta a zsufolt házat. Medgyesi mint Jane elemében volt, Domy prima ballerínája szép és kedves, Szigethy Irén Pepitája pedig tüzről pattant bravuroz alkítás volt. Pozsonyi Julia (Katalin), K. Pálfi (Aurillax) s Tarján (Leonard) kiválóan mullattató szerepüknek minden komikumát érvényre juttattak. Sárközy a czimszerepben s Berki az unokas szerepében nagyon jók voltak.

As összes szereplőket nyílt színen is többször taposították. Az újdonság tetszett s valószínűleg megismétlik.

Vasárnap f. hó 9-én „Nani” került színre délután

3 óraker mérsékelt helyekkel. A gyermekszereg jól mulatott az összevágó jó előadásán. Este „A toloncz” ment zsufolt ház előtt, összevágó jó előadásban. A népszínmű ismerős közönségünk előtt, mindazonáltal lekötötte az érdeklődő figyelmét különösen Berki „Mravcsák”-ja, mely igazi mesteri alakítás volt. Domy „Angyal Liszká”-ja rokonszenves, kifogástalan volt. Pozsonyi Julia „Ördög Sára”-t művészileg mutatta be. A többi szereplők is derekasan helyt álltak.

Hétfőn, f. hó 10-én a kedves zenéjü „Sulamith”, bár oly sokszor került már itt színre, még is telt házat vonzott. Az előadással meg volt a közönség elégedve. A czimszerep Medgyesi Erzsike alkította teljes ambícióval s elismert sikerrel Sárközy Absolonja erőteljes alakítás volt. Domy kedvesen énekelt és játszott mint „Abigail Kohanita leány”. Az énekeskar tisztességesen megállta helyét s a többi szereplők is igyekezettel és sikerrel oldották meg feladatukat. Dícsérőleg kell említeni Szende Ferencz karnagyot nagy buzgalomra valló, szaktudással párosult sikeres működéséért. A jelmezek, valamint a díszletek tetszettek és az igazgató jó ízlésére valló áldozatkészségét dícsérik.

Kedden f. hó 11-én az „Aranyhíd” premiérje volt. A nézőtér szépen megtelt, nők azonban igen kevesen. Leányok egyáltalán nem voltak. Helyes. A mi közönségünk ízlését még nem befolyásolta a romlott ízlés divatja annyira, hogy a pikantiakban lelné gyönyörűségét. A darab frivolitását a szereplők diszkrét játéka meglehetősen elenyészette, mindazonáltal izlettetőnek elég volt az ilyen darabokból az is a mi nézők előtt lefolyt. Ha egy szindarab megírásának az a fokmérője, hogy milyen hatást idéz elő, akkor az „Aranyhíd” szellemes színmű alkotás, amelynek összevágó előadásán a közönség mulatott. Más, magasabb szempontokból azonban a mi színpadunkra az ilyen produkciók nem valók. vagy csak minél ritkábban foglalhatnak helyet. Ezt azonban az igazgató dícséretére említjük, aki kivételképpen hozta színre ezt a darabot.

Szerdán, f. hó 12-én „Kip van Winkle” nagy operette került színre telt ház előtt. A díszletek, a jelmezek, az összejáték tetszettek. A főszerepek jó kezekben voltak. Sárközy diszponálva volt s elpusztíthatannak tetsző hangján az előadás végén már észrevehető volt bizonyos bágyadság. Domy kedves „Liszbet”-je mindvégig lekötötte az érdeklődést. A polgármestert K. Pálfi alkította a töle már megszokott korrekt felfogással s mulattatóan. A kékhegyek szellemét Medgyesi játszotta s remekül énekelt. Sárközy Mariska a kis Alizt csókolni való ügyességgel mutatta be. Nyílt színen megtapsolták s édességekkel valósággal elhalmozták. Meg is érdemelte. Jó partnere volt Adrien szerepében Sárközy Mariska a ki szintén sok cukrot és tapsot kapott. A többi szereplőkről, a zenekarról és zenekíséretéről is a legnagyobb elismeréssel kell említést tennünk.

Csütörtökön, f. hó 13-án Schiller örökbeesü drá-

mája, az „Ármány és szerelem” szép közönséget vonzott és a kifogástalan előadás mindvégig fokozta az érdeklődést. A drámai cselekmény főalakját Jasza Olga „Luiza” alkította drámai erővel s helyes felfogással. Jó partnere volt Tarján (Ferdinánd) kinek játéka kifogástalan, a szenvedélyek erősebb kifejezésére azonban vagy nem rendelkezik megfelelő hanggal, vagy nem érvényesíti különben rokonszenves hangját. Ezt a megjegyzést az ő érdekében tesszük s nem a közönség kifejezett hangulatának hatása alatt, mely arra enged következtetést, hogy játéka teljesen kielégíti. Sárközy a tartományi elnök ocsmány lelkületét jellemzően adta. Berki ezúttal is — mint Walter — kifogástalan volt. Domy szép Lady Mylford volt s rokonszenvet keltett kellemes előadásával. Az epizod szerepek is jól voltak betöltve.

Pénteken, f. hó 14-én a „Vörös sapka” népszínmű félig telt ház előtt jól ment. Medgyesi Erzsike elemében volt, szépen énekelt s jól játszott mint Jucika. A Sárközyval énekelt pár duettet meg kellett ismételniük. K. Pálfi és Pozsonyi Julia az agg házaspárt rokonszenvesen mutatták be s Berki a féltékeny Jánost erőteljesen s az engesztelődési jelenetet megindítóan játszotta. Az összejáték is jó volt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Uj pénzügyőri biztos.** Deák Béla volt petrozsényi biztoshelyettesnek biztossá történt kinevezésével üresedésbe jött petrozsényi biztoshelyettesi állásra a pénzügyminiszter Farkas Józsefet nevezte ki Baróthról.

— **A főispán** Petrozsényi nagyközség előjáróságát megbízta azzal, hogy a tankötelezettség teljesíthetőségére hozott törvényekben foglaltak szigorú betartására nézve mindent elkövessen s ilyen irányban az iskolákban minél gyakrabban látogatást tegyen.

— **Internatus.** A petrozsényi államigazgatási segélyezett községi gimnáziumba a folyó tanévben nem kevesebb mint 53 tanuló jár be a vidékről. Ez a nagy szám teszi indokoltá az intézet nemes gondolkodású felügyelőbizottságának, egy a vidéki tanulók elhelyeztetésére létesítendő internatus tárgyában, — megindított komoly mozgalmát. Indokolt a mozgalom, mert nagyközségünkben a lakásviszonyok oly rosszak, hogy a legnagyobb utánjárás mellett is csak nehezen és nagy anyagi áldozatok meghozatalával helyezhették el a vidékről intézeteinkbe bejáró tanulók szülői gyermekeiket. De aztán hol volt, a mi legfontosabb; — az állandó felügyelet. Rövid idő választ már el attól, mikor ezen a nehézségen is segítve lesz. Egy tanár felügyelete alatt, méltányos és elfogadható díjazás mellett egy tisztességes otthon fogja befogadni a vidéki tanulókat. A mint halljunk már érkeztek is be ez ügyben ajánlatok. Az egész dolog részletes javaslat-tétel szempontjából egy albizottság kezébe van elhelyezve.

fakad az ajkáról, vagy édes szerelmi vágytól peneg a mondolin...

Bübjáosan szép éjszakák! A legfenségebb élvezet azonban végig nézni egy vihart a szárazról. Sötét felhők kavarognak a távol Vellebithen. A tenger színe fekete. Gyors egymásutánban szeldelik a fehér vitorlások a dagadó hullámokat, hogy biztos révbe jussanak.

A hideg szél vadharaggal söpri végig a tenger felszínét és valósággal vízporfelhőt kavart föl a hullámokból, melyek tajtékzó dühvel verődnek a sziklákhöz. És megkezdődik a jajgatás, bűgös, zokogás sűrűsödés és a sziklák odúi kísértetiesen bömbölnek s a szigeten megszólalnak a harangok. Sötét arcú, aggodó színű anyák, hitvesek, zokogó gyermekek vonulnak a tömjén illattól terhes szentegyházba, hogy buzgón imádkozzanak azok visszaérkezéséért, kik messze künn a tengeren szörnyű csatát vívnak a vad elemekkel. Szent fogadalmi képet szánunk a Szűz Anyának, ha szerencsésen visszatér a várva-várt. És áhitatosan fölzendül az ének, míg a bőra vad robajjal tépi fel a templom ajtaját és hideg szele megfagyasztja a levert, csüggedt szívekben a reményt. Vajh! vissza fog-e még térni?...

Az egész szigeten gyönyörű a tavasz és az ősz. Enyhe éghajlata, sópárákkal telített levegője már sok betegnek adott gyógyulást. Károly Lajos főherceg is épített oda egy szép kastélyt.

Kutatásaink és megfigyeléseink közben kapjuk a hírt, hogy Lussinpiccolóban egy hajó kötött ki mely levisz egész Lessinaiig. Mivel élvezetünket már is megszűntülmulta rendkívüli forróság okozta szenvedésünk, még az éjnek éjszakáján átsétáltunk Lussinpiccoloba s ott hajóra ültünk.

pitányok és hajósok képezik, ezek előszeretettel építik alacsonyra szobáikat, hogy hajóbeli kajútjeikre emlékeztessen őket. Bármily tisztelettel adozunk is a kellemes visszaemlékezéseknek, az ily alacsony szobák levegője elviselhetetlen.

Idegen és benszülött egyaránt szenved a hőség és álmatlanság miatt. Ha zart ablaknál alszol: azt hiszed megfuladsz, ha nyitott redőlyvel teszed kísérletet: menten megjelennek a moszkítók, melyek elégikus dalolás mellett csipnek ereiden veres foltokat. Dörzsölheted azután a helyét a hol behajtották rajtad a véradót, galambtojás nagysága daganatokat hordasz néhány napon át.

A hőség elviselhetetlen s hamar beleununk a halak és rákok minden fajába, melyek a napi menü főrészei. A tüzes dalmát bor még jobban epeszt a víz után, de a ezisternaviz nem oldja szomjunkt, más meg világért sem kapható. Jég egy héten egyszer kerül a szigetre, a hajóval, de annak igen hamar vége.

Egyedüli kárpotlást a tengeri fürdő nyújt. Egy család négy forintért az egész évadon át lubiczkolhat az enyhe sós habokban.

De végre az ember nem tengeri állat, nem lakhatik örökké a vízben, aztán a huzamosabb fürdés árthat is, végtelen izgékonynya tesz, holott az idegségtől akarunk szabadulni.

Felséges dolog esténként eltenferegni a tengerparton. Szívni a hűvös légáramlatot, nézni a delinek szökdelését, bevitörlni messze-messze a himbáló hullámokba, gyönyörködni a tenger fosforeszkálásában, mely minden evező útszélre mintha ezer szikrát hányna. A molókön pedig cseng a kacaj és vidám olasz dal

A ki egész hosszában végig hajókázta az adriai tengert Lussingrandetől Buduáig, az látta egész Dalmácia partjait, semmi élvezetet nem nyújtó sziklák, terméketlen hegyeivel. Miután pedig az ut odaig a hol megállni akarunk, nagyon hosszú és unalmas, képzeljük, hogy Meleda és Grossa szigeteket már elhagytuk és Trau történelmi nevezetességű városkáján éjjeleztünk s reggel indulva onnan, Solta és Brazza szigetek közül kiérve, délután már Cursola sziget körvonalai látszanak. Az idő remek.

A szeszélyes Adria (Adria turbida) ma különösen szép s hajónk megse mozdul. Akonyodik. A hajó eles orra által ketté szelt víz sistergése és a gépezet egyhangu dübörgése hallatszik csak, mely megrezegteti a hajó minden részét, szibbasztólag s e ritka szép időben — kéjesen szibbasztólag hatva idegeinkre.

A forró nap után, mely itt már tüzesebb szokott lenni, kellemes hűvös est következik s így mi sem természetesebb, minthogy mindnyájan kint vagyunk a hajó fedélzetén, áthajolunk a korláton és onnan látszókkal balról a sziklák hegységét, jobbról a beláthatatlan tengert nézzük, a melynek látása még a folytonosan ott élő emberek lelkét is poézisra kelti.

A kik még nem látták a tengert csendesben, nem látták háborgni, nem hallották morogni, vészt jósloán zúgni bömbölni és meghaltak, azon nem is éltek, nem láttak semmit. Mert lehet-e a végtelenség látszó tenger, a mozdulatlan, csendes tengert bármilyen is hasonlítani? Lehet-e a tenger háborgásának borzalmait egy papírra leírni az Alpesek vadonjával; A Kárpátok kopár, ijesztően meredek csucsaival? Vagy mi az alföldi híres délibáb, a puglii, kalábriai narancsos lige-

— **Köszönet nyilvánítás.** A petrozsényi államilag segélyezett községi gimnázium pénztárába „Bányász” jellege alatt 50 korona adomány érkezett. Fogadja a nemeselekkü ismeretlen adakozó ez úton a gimn. bizottság köszönetét.

Gimn. bizottság.

— **Megjegyzés.** A kincstár a püspöklátogatások alkalmával Petrozsényben Kantner János kincstári főmérnök képviselte. A bányakincstár tisztelgése a sorrendben a 4-ik volt.

— **Ellenőrzési szemlék.** A mennyiben lapunk mult számának megjelenése óta az ellenőrzési szemléknek megtartási ideje egynémelyiknél változást szenvedett, értesítjük azokat, a kiket érdekel, hogy a m. kir. honvédtartalékosok ellenőrzési szemléje f. évi október hó 22. és 24. Petrozsényben, Lupényben pedig ugyancsak e hóban 26-án és 27-én fog megtartatni.

A népfelkelők ellenőrzési szemléje október hó 25-én Lupényben és október hó 26-án Petrozsényben lesz.

— **Táncztanító.** Neuman Márkus, kit nagyközsegtünk tánczkedvelő közönsége mint kiválóan ügyes és jómódoru tánczmestert ismer már évek óta, Petrozsényben újra táncztanfolyamot nyitott. Az oktatás az idén a párisi táncművészeti akademián elfogadott legújabb módszer szerint történik a Vagner szálló nagytermében d. u. 5—7 óráig. Tandij 5 heti tanfolyamra 14 korona, ismétlőknek 8 korona. A tandij fele a beiratáskor fizetendő.

— **Megölte** a földomlás a farkasvölgyi bányánál Czizmás János vajúrt, — ki a földmunkálatok és földtöltés végzésénél előjáróinak többszöri figyelmeztetése dacára sem járt el az előirt óvatossággal; könnyen gondolkodásának áldozata lett.

— **Korcsmai csata** Vulkánban. Régi szokás-mondás, hogy: „a gazda szeme járjon elől.” Mulatni is gazdálkodni is egyszerre nem lehet. Lövy Hermán korcsmáros e hó 3-án pedig ezt próbálta meg, de meg is adta az árát. Székely és román vendégeit segédeire bízta s ő átmélt a czirkuszba. A székely és román, e két összeférhetetlen elem ezalatt háboruba keveredett s mire Lövy hazakerült üzletének és verandájának minden ablakát összetörte találta. A csata nagyobb vérontás nélkül végződött; ennek előjéte vette a csendőrség és a csillagtalan éjjel kellő időben megjelent csillagos rendőrség.

Szerkesztői üzenet.

Egy idegen lelkűnek Petrozsény. Tőlünk bizony akár kétszáz évig is duzzoghat. Egyet azonban megszünk. A jó mester olyan mint a jóbor. A jó mesternek éppen úgy nem kell reklám, mint a jóbornak czéger. Készít-

sen csak az utód olyan tisztességes munkát mint a menőben lévő előd készítet, bizonyára nem lesz szükség arra, hogy egy kartárs esetleges szennyesének fitogtatásával szerezzon üzletének becsülést és hírnevet. Hallhathatta, hogy mit mondott az Önnel egy fedél alatt dolgozó szakértő. Keressen magának más baleket.

— A „Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet” hű fotográfiája. Cikkét kiadtuk lapunk főmunkatársának tanulmányozás végett. Azt hisszük, hogy jövő számunkban ennek az érdekes fotográfiának is helyet szoríthatunk.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálaírat 1 év alatt!

Nincs többé

fogfájás!

odvas fog!

büzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kinos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus”-szal mindenki maga

plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus” ne hiányozék egy háznál sem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bár-hová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe:

„Plombus” szétküldés, Pásztó, Heves m.

5-16

Csokrok és koszoruk.

Koszoruk Mindenszentek napjára csakis élővirágokból, igen finom kivitelben.

Hollandi virághagymákat Őszi vetőmagvakat.

Mindenféle fát: cserjéket, tüllevelűeket, Cogyárokat, szamócát, stb. ajánl őszi ültetésre

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Őszi árjegyzék ingyen.

Legújabb kertészeti kézikönyvemet „Őszi természet-mények” minden megrendeléshez ingyen mellékelem.

A Malea-utczában özv. Szilávik Károlynénál két szoba és konyhából álló lakás azonnal bérbe kiadó.

A „Kávé király”-hoz.

A ki jó zamatu s illatu kávé kedvel, az csakis „KIRÁLY-KÁVÉ” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s eddig még egy nem létezett módszer szerint van pörkölve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérniük s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgrammos doboz — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — 9 „ „

4 „ „ — 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba K. 13.50

1 „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—

1 „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

12-26 a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI. ker. Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

tekben suttogó zefir a tenger fenséges természeti jelenségeihez, csodáihoz képest? A kettős naphoz, a szivárvány hármasságához, mely végeivel a vízbe merül? ... Melyik az az alkotás a mindenségben, a melyik a legvadabb embert is megtudja lágyítani; a melyik a gyengét úgy, mint az erőset megremegetti; a lelkiismereteset úgy, mint a gonosztevőre egyenlően mély, lekiüzdhetetlen hatást tesz, amely gyönyörrel, bámulattal, csodás elragadtatással, lelkesedéssel és megmagyarázhatatlan félelemmel tölt be minden szívet, a mely megmutatja — Istent?...

Az ideális, a természetet mélyen látó ember belebámul a vízbe, mereven az alatta elterülő vízbe és lelkében leirhatatlan érzés támad. Ez a leirhatatlan érzés összehozza szívét és szeméből kigördül egy — könyesepp ... Utána egy másik és harmadik. A sós köny így pereget a tenger sós vizébe és megszenteli azt, feltekint az égre, miközben áhitattal rebegi:

— Imádlak Isten, hatalmad végtelen!

Átellenben balról egy öböl nyílása látszik, a melynek elején messziről szembetűnő magaslatán fehérlik a karesu világító torony, hibátlanul jelezve az utat Lessinába, míg tőle nyugotra Lissza a 66-iki tengeri csata színhelye — fekszik.

A lessinai világító toronytól kissé délnyugatra, messze a nyílt Adrián egy sajátos sziklatömeget veszünk észre. Ezen sziklatömegetől, hajónktól alig egy tengeri mértföld távolságban haladunk el, tehát szabad szemmel is tisztán látjuk.

Látva a tojásdad alakú sziklatömeget és tetején egy kis kápolna vagy kolostorszerű épület összedült romjait, a kíváncsiságnak leküzdhetetlenségével önkénytelenül is valakit keresünk a hajón, a ki elmondjon nekünk valamit erről a piezi kis szigetről s a rejtélyes kinézésű romokról a szikla tetején. Kíváncsiságunk még

fokozódik, a midőn halljuk, hogy a sziget neve: Tre Sorella.

A néphagyomány tényleg meszerű dolgot állít elénk erről a jelentéktelen szigetről, mely nevet sem érdemel és mégis a dalmát, de különösen a lessinai lakókok babonás tisztelettel tekintenek arra mindig.

Trau és Ragusa (Gravosa) után egyike a legrégibb városoknak Lessina. Régen volt benne egy ma már nem létező apácza kolostor és az fogadta be a ma is igen vallásos dalmát nép közű szűzességét fogadó leányait falai közé. Azon időben még nem a családott szerelem s az ebből származó magány utáni vágy vitte őket a fogadalom megtevésére, hanem tisztán a vallás iránti rajongás, a meggyőzhetetlen hit Isten iránt vetette föl velők a fátolt s kívántak a Megváltó jegyesei lenni.

Volt ott akkor három leány, kik hasonlóan a többiekhez, önként — mielőtt virágzó szívök szirmai leégett volna a szerelem tüze — tették meg a szent fogadalmat, hogy Isten hűséges szolgálói lesznek.

És még is! talán ott lappangott szívök mélyén a szerelem, telán épen ez készítette őket kivételesen a fátol felvételére. Kitudja? Az események későbbi folyása — látszólag — azt bizonyította. De még sem lehet tudni. Hiszen a szerelem ... eh, mi is hát a szerelem és annak vége? Boldogság?

Nem. Ez soha, vagy nagyon, de nagyon ritkán és akkor is rövid. Nyugalom? Nevetséges nyugalomról beszélni ott, hol szerelem van. Talán meglegedés? Meglehet. De azt mondják, hogy a meglegedésre is születni kell.

Talán a három nővér gondolta, tudta ezt és azért menekültek a zárda falai közé? Nem bizonyos. Évek mulva sejtették csak, hogy a három nővér szerelmes sőt a fejedelem asszony rájuk is lesett és meglepte volna őket az éj különböző óráiban szerelmi légyotjokon.

Az ítélet gyors és iszonyu volt. E rendkívüli fölfedezés futótűzként rohanta be a várost s a felbőszült nép halált kiabált a fogadalmát megszegett három nővérré.

A következő éjjelen a nép dühe elől mindhármat egy könnyű vitorlás bárkán átvitték a körülbelül tizenöt tengeri mértföld távolságban levő sziklaszigetre, melyen egy fűszál sem termett s ott tették le őket; a mi egyenlő volt az éhen halással a nyílt tenger közepén.

Akkor még a sziget terjedelme szélesebb volt, mint ma, mert azóta a szikla tömeg lelohasztásához nagyban hozzájárult a gyakori földrengés, sőt az is bizonyos, hogy régen sokkal magasabb volt, íthet a sziklasziget sülyedőben van.

A három nővér ott halt meg a legelképzelhetőbb kínok között, éhségtől és szomjúságtól. Csak évek mulva rendelték meg eltemetésüket egy sziklába vájt üregbe.

Beszélik még, hogy éjnek évadján ez események után rövid ideig egy ifjú járt kis csolnakkal a sziget körül és zsoltárokat énekelt, míg nem egy reggelen bárkájának roncsait a hullámok Lessina partjaira hányták, őt magát pedig nem látta többé senki! ...

Babonás remegéssel nézik a szigetet ma is, mert a későbbi kor a három elítelt nővért ártatlannak nyilvánította, a kik a fejedelem nő részéről személyes boszu áldozatai lettek; ezért épült a sziget tetején a kis kápolna, a melynek romjai ez időszerint világító, illetve jelző toronyul szolgálnak.

Igy nevezte el a nép a szigetet „Tre sorella-nak”.

Az alatta elhajozó útas pedig, mikor végig hallgatja e különös mesét, nedves szeméi reá tapadnak erre az elhagyott szigetre, a honnan három szenvedő ifjú leány szétporladt szívét ölébe kapta a bőra és szét hintette az Adria tajtékos homlokára ...

Kíváló szerencse Töröknél!
Felülmulhatlanul

kedvez főuradának a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyere-mény-nél többet fizettünk nagyra-becsült vevőinknek; köztük

a legnagyobb nyere-ményeket.

Ajánljuk emel-fogva, hogy világ legesély-dusabb osztály-sors-játékában ve-gyen részt. — A most követ-kező magy. kir. szabad-alma-zott 15 osztály-sors-játékban új-ból

110.000 sors-jegy-re 55.000 pénz-nyere-mény jut és összesen egy hatalmas összeget.

14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyere-mény a legszerencsésebb esetben 1,000,000,000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyere-mény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyere-mény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sors-jegy-ek ter-ve-szerű ára: 1/8 eredeti sors-jegy frt — 75 v. kor. 1.50; 1/4 eredeti sors-jegy frt 1.50 v. kor. 3.— 1/2 " " " 3.— " 6.— 1/1 " " " 6.— " 12.— A sors-jegy-eket után-vétel vagy az összeg elő-zetes beküldése ellené-ben küld-jük.

Hivatalos ter-ve-zet díj-talanul. Meg-rende-lése-ket eredeti sors-jegy-ekre ké-rünk foyó évi októ-ber hó 24-ig bi-za-lom-nal hoz-zánk beküldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZA BUDAPEST.
Hazánk legnagyobb osztály-sors-játék-üzlete.

Főuradánk osztály-sors-játék-üzletei:
Központ: Teréz-körút 46/a I. fiók: Váci-körút 4/a.
II. fiók: Muzeum-körút II/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlével levágandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.
Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztály-sors-játék eredeti sors-jegy-et a hivatalos terv-ve-zettel együtt küldeni. } után-vételezni kérem }
Az összeget korona összegben } postataitvány-nyal küldöm. } A nem tetsző tör-len-dő }
mellekelem bank-jegy-ekben (bél-jegy-ekben.) }

Pontos-szám

Csak amig a készlet tart

5742. sz.

Hatóságilag engedélyezett

tökéletes végeladás

üzlet teljes feloszlása miatt.

A raktárunkon levő összes áruk, mind: női, és férfi divatáruk, női és férfi confectio, női és férfi kalapok, női és férfi fehérneműek, rőfös áru és pedig: női ruha kelmék, selymek, bársonyok, vásznak, chiffonok, canavászok, nagy téli posztó és berlini kendők, cipők, csizmák, paplanok, tricó-ingek, téli és glacé-kesztyűk, boik stb.

Bútorok mélyen beszerzési áron alól eladatnak.

Kérjük az igen tisztelt közönséget, bevásárlásaikat annál is inkább nálunk eszközölni, mert ezen végeladás csak rövid időre van engedélyezve.

Állványok és felszereléseket 50% beszerzési áron alól eladjuk.

Végeladás 1904 október 15-én kezdődik.

1—12

Tisztelettel: Weisz testvérek.

Csak amig a készlet tart

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN.